

વર્ષ-૧૦, અંક-૧૧, સંવત ૨૦૭૧ માગશર સુદ-૫/૬,
પ્રસિધ્ધ તા. ૨૭-૧૧-૨૦૧૪, ગુરુવાર
છુટક નકલ રૂ. ૫-૦૦, વાર્ષિક લવાજમ રૂ. ૬૦-૦૦

Chetavni (GUJ) RNI No. GUJ GUJ / 2005 / 16095
Postal Regd. No. GAMC-1507/2012-2014 Valid up 31-Dec-2014
Posted at Ah'd PSO On 27th of Every Month

જ્ય પરમાત્મા

માતા:પિતાદિવ્ય ગુરોડત્ર વલ્લભ
સદ્બ્રહ્મવિદ્યાં કૃપયા પ્રદત્સે ॥

દેહના માતાપિતાના પોતાના બાળકને
સંસારના મોહબંધનમાં નાખે છે, (ત્યારે) હે
માતાપિતા દિવ્ય સદ્ગુરુ વલ્લભ ! આપશ્રી
કૃપાપૂર્વક બ્રહ્મવિદ્યાનો ઉપદેશ આપો છો.

સદૈવ ય: સદ્ગુરુદત્તચિતો
રમૂજિલાલો ગુરુત્ર જયાત્ ॥

વાસનાઓનો ક્ષય કરી જે મોક્ષસંન્યાસને
માર્ગે શરણે ગયા છે અને જેમણે સદ્ગુરુમાંજ સદા
(લક્ષ્ય) ચિત્ત રાખ્યું છે તે ગુરુદેવ રમુજીલાલનો
જય થાઓ.

(ગતાંગથી ચાલુ...)

જેને પ્રાચીન યુદ્ધોમાં તલવારબાજી, બાણવિદ્યાનો ઉપયોગ થતો, તે યુદ્ધો અને હથિયારો અર્વાચીન વિજ્ઞાનના જમાનામાં નિરર્થક અને નિરુપયોગી ગણાય. પ્રાચીન જમાનામાં સ્વરક્ષણ માટે કિલ્લાઓ, ભોંયરાઓ, ગુપ્તમાર્ગો જરૂરી હતા, પરંતુ અર્વાચીન જમાનામાં તે કિલ્લા વિમાનોદ્વારા બોમ્બ નાંખવાનું પહેલું કેન્દ્ર અને ભોંયરા તથા ગુપ્ત માર્ગો વહેલા મરવાનું સાધન બની જાય અને બોમ્બ પડે તો ત્યાંથી ભાગવું ભારે પડે તેથી નકામા છે, અગર તે યુદ્ધો જીર્ણ થઈ ગયા છે, તેમ જુના ધર્મ સિદ્ધાંતો પણ બહુ ફેરાવાના લાંબા માર્ગે લઈ જતા હોય તો તે માર્ગ ત્યજી સીધા, ટૂંકા અને સરળ માર્ગે ધર્મકર્મમાં આગળ વધવું તે સુસિદ્ધાંત ગ્રાહ્ય (ગ્રહણ કરવા યોગ્ય) છે. કેમકે તેના મૂળ તત્ત્વરૂપ ધર્મપાલન, સદ્વિચાર, સત્યપાલન અને માત્ર વાણીથી ન બોલતાં વર્તનમાં ઉતારવું તે પ્રભુની કૃપારૂપ છે, તેથી તે ગ્રહણ કરવા યોગ્ય છે. તેમજ કેટલાક ધર્મના વિતંડાવાદો અમુકજ ધર્મ સાચો છે અને બીજા ખોટા છે અગર અમુકજ ધર્મ કલ્યાણ કરનારો છે અને બીજા કલ્યાણ કરનારા નથી તેવી માન્યતાઓ ખોટી છે. આ વિષય પર પરબ્રહ્મનિષ્ઠ મહારાજશ્રી વલ્લભરામે “વલ્લભ વિષ્ટી - ભાગ ૨”માં જણાવ્યું છે કે :-

થવાનું ના થવાનું કહે - એ રાગ.

જગતના જીવ ભરમાવી, તમે સૌને બગાડો છો;
આ પાપી પેટને માટે, ધર્મમાં લાલ્ચ લગાડો છો. ટેક.
મારો સાચો તારો ખોટો, કહી ઝગડા મચાવો છો;
કરીને ધર્મના કટકા, ધર્મધ્યાનને ડૂબાવો છો. ૧. જગતના.
ધરાવો ધ્યાન ઈશ્વરનું, કે જેથી કલ્યાણ થાયે;
તજી અહંમદ મોટાઈ, કહો તો ધર્મ સ્થપાયે. ૨. જગતના.
ધર્મની નાસ્તિ થાયે છે, “વ્યાસ” વિચાર કાઈ કરજો;
સત્ય ધર્મ પ્રસારીને, નિર્લોભ ઉપદેશ કરજો. ૩. જગતના.

પરંતુ ત્યાં શોધકે સાવધ રહેવાનું છે કે :- આ સ્થળે માત્ર પ્રભુ-પ્રાપ્તિ પૂરતો ધર્મ છે કે રાજદ્વારી સિદ્ધાંતનો ધર્મ છે, કે જનતાને એક નેજા (વાવટા) નીચે લાવવાનો છે, કે વિભિન્ન (જીદા) કરવાનો છે? જેમબાળકોને ભણવાની શાળાઓને બાલમંદિર, કળાના નમુનાઓને કળામંદિર, લાયબ્રેરીઓને જ્ઞાનમંદિર અને હજામોની દુકાનોને કેશકલા મંદિર, એ રીતે અનેક સ્થળે મંદિર શબ્દનો દુરૂપયોગ કરી અનેક સ્થળે લાગુ કરાય છે, ત્યારે પ્રાચીન સમયમાં જ્યાં પ્રભુની મૂર્તિ પધરાવાય તેને જ મંદિર કહેવાતું, અન્યને મંદિર કહેવાતાં નહિ.

આ રીતે જગતમાં વાણીવિલાસ એટલો બધો વધ્યો છે કે :- અસત્ય સત્યરૂપે દેખાય,

અધર્મ ધર્મનું રૂપ દેખાય, દુરાચાર (ખોટો આચાર) સદાચારનું રૂપ દેખાય અને પાપ પુણ્યનું રૂપ દેખાય; તેવા દંભ, આડંબર અને વાણીવિલાસથી દેખતાને અંધ બનાવવા જેવી વાક્યાતુર્યતા (બોલવામાં ચતુરાઈ વાપરવી તે) વધી પડી છે અને દરેક સ્થળે સત્યનું, ધર્મનું, અહિંસાનું અને પુણ્યનું નામલેવાય છે. માટે ત્યાં હંસક્ષીર ન્યાયે દૂધ અને પાણી જીદા પાડતાં શીખવું જોઈએ અને શોધવું જોઈએ કે :- આ કોઈ વાદનો પ્રચાર છે કે ધર્મ છે ? આ કોઈ પ્રભુપ્રાપ્તિનો માર્ગ છે કે ધર્મપાલનનો માર્ગ છે ? આ સંશોધન કરવા માટે પ્રભુએ ગીતામાં કહ્યું છે કે :- “ધર્મ શાસ્ત્રોના નિયમ મુજબ જે ધર્મપાલન હોય તેજ ધર્મ છે અને ધર્મશાસ્ત્રોના નિર્ણયોથી વિરુદ્ધ હોય તે અધર્મ છે.”

મહારાજશ્રી વલ્લભરામે આ ઉપરની બાબતો વિષે “વલ્લભ વિષ્ટી - ભાગ ૨”માં ઠીક જણાવ્યું છે કે :-

હજી તો કોલ દીધો ત્યાં - એ રાગ.

ન જેને ધર્મની લાગણી, મરો તે ધર્મ પાળનારા;
 ધર્મમાં ઢોંગ ચલાવી, પાપ કર્મો આચરનારા. ટેક.
 ઉપરથી ભક્તિ દેખાડે, પુણ્ય કહી પાપમાં પાડે;
 મોઢેથી રામબરાડે, એવા છૂપા પાપ કરનારા. ન જેને. ૧
 શિષ્યોને ઉપદેશ દેતા, સુખ વૈભોગ ખોટો કહેતા;
 પોતે એશારામમાં રહેતા, જુઓ ઉપદેશ દેનારા. ન જેને. ૨
 તજાવી લક્ષ્મીને નારી, કહી માયા પૂર્ણ વિકારી;
 પોતાને પ્રિય સુખકારી, જુઓ માયા મિથ્યા કહેનારા. ન જેને. ૩
 ધર્મમાં ઘરબોળ ઘાલ્યું, કળિએ ચલવ્યું તેમ ચાલ્યું;
 બોલેલું વચન નહિ પાળ્યું, જુઓ જ્ઞાનવાર્તા વદનારા. ન જેને. ૪
 નકામા ટીલડાં તાણ્યાં નહિ જ્ઞાન ધ્યાન પ્રમાણ્યાં;
 “વ્યાસ” ભગતમાં નામ આણ્યાં, બગઠગ ભક્તિ કરનારા. ન જેને. ૫

પ્રાચીન સમયમાં એકજ ઈશ્વરની ઉપાસના થતી. પૂજવા યોગ્ય અને ભક્તિ કરવા યોગ્ય માત્ર એકજ ઈશ્વર છે, એમ એકજ ઈશ્વરને માનનારો સિદ્ધાંત હતો. તેથી “એકો સદ્વિપ્રા બહુધા વદન્તિ” એકજ ઈશ્વરને સારા વિપ્રો અર્થાત્ ઉપાસકો બહુરૂપે વર્ણવે છે, એમ કહ્યું છે. એટલે તે જમાનામાં પણ એક પરમેશ્વર સિવાય બીજા દેવોની ઉપાસના ન હતી, એમ ન હતું પણ સૌના મૂળરૂપે પરમેશ્વરની અને શ્રેષ્ઠતાના છેડારૂપ એક પ્રભુની મોક્ષપ્રાપ્તિ માટે ઉપાસના હતી, પરંતુ અન્ય દેવો-ઈશ્વરોની પણ ઉપાસના હોવાથી તેના મંત્રો પણ હતા.

વળી મહારાજશ્રી વલ્લભરામે એક પરમેશ્વરની જ ઉપાસના કરવા સંબંધી ઘણુંએ

લખાણ કર્યું છે, તેઓશ્રીએ “વલ્લભ વિષ્ટી - ભાગ ૨”માં જણાવ્યું છે કે :-

જે નારીઓ આ દેશ માંહી - એ રાગ.

જે જગતમાં આ ભર્ત ભૂમિધર્મ સ્થાન ગણાય છે;
તે ધર્મ સ્થાને ધર્મના બહાને અધર્મો થાય છે. ટેક.
એક ધર્મ, એક ઈશ્વર, એક વિધિ જ્યાં હતી;
એકના અનેક ધર્મો, થકી નિંદા ત્યાં થતી.
જેના દેવો દર્શન કરે, એવા ઋષિ મુનીઓ હતા;
તે તપ, યોગ, આત્મબળ સૌ, નષ્ટ ભ્રષ્ટ થઈ જતા.
ધર્મરક્ષક દ્રવ્યભક્ષક, થકી ધર્મ લોપાય છે. જે જગતમાં. ૧

છપ્પો

સત્ય ધર્મના નામ, ઉપર બહુ પાખંડ ચાલે;
એક સિદ્ધના કામ, ઉપર (બહુ) ઢોંગી ઘર ઘાલે.
એક પ્રભુના નામ, ઉપર બહુ મૂર્તિ પૂજાયે;
પ્રભુ લેતા અવતાર, તેથી બહુ ભગવાન થાયે.
પારસ ઠેરઠેર નહિ મળે, કાચ પારસ કહેવાય છે;
હીરો હડતાયા પછી, “વલ્લભ” જગ પસ્તાય છે.

બાળક જેમ બાલ્યવયથી “બી.એ.” કે “એમ.એ.” નો અભ્યાસ કરી શકતો નથી પણ તેને રમકડાં અને ચિત્રોથી શરૂઆત કરાવાય છે અને ક્રમે ક્રમે આગળ વધ્યા પછી ભારે અભ્યાસ આવે છે, તેમ આત્માને જ્ઞાન, યોગ, ભક્તિમાર્ગમાં ધીમે ધીમે આગળ વધારાય છે. જેમ બાળક આગળ વધે તેમ રમકડાં, ચિત્રો, ‘ક’ ને ‘કા’ નો ‘કા’ બોલવાનું તથા ભણેલી ચોપડીઓ ત્યજતા જવાય છે, તેમ ધર્મ-માર્ગમાં પણ ક્રમેક્રમે આગળ વધ્યા બાદ પ્રાથમિક અવસ્થાના સાધનો છોડતાં જવું પડે છે.

જેમ અજ્ઞાની બાળક ન ભણતાં રમકડાં કે લખોટા રમવાનું સર્વદા પકડી રાખે, તેમ કેટલાક અજ્ઞાની મનુષ્યો દેવસેવા કરવી, દેવદર્શનો કરવા અને કથાવાર્તા સાંભળવી તેમાં જ કલ્યાણ માની લે તે ખામી ભર્યું છે. જેમ દાદરના પગથિયાનો ઉપયોગ ધ્યેય-રૂપ મેડે પહોંચવા માટે છે પણ પગથિયામાં બેસી રહેવા માટે નથી; તેમ જ્ઞાન, યોગ અને ભક્તિનો ઉપયોગ અધવચ અટકવા માટે નથી, પણ પરમ પ્રભુ સુધી પહોંચવા અને અનેક જન્મ-મૃત્યુ પામવામાંથી સદા દુઃખની નિવૃત્તિ તથા અખંડ આનંદરૂપ પરમ શાશ્વત સુખ મોક્ષની પ્રાપ્તિ છે. માટે યોગીએ, સાધકે, ઉપાસકે અને ભક્તે અધવચ અટકી ન પડતાં છેવટ સુધી આગળ વધવું જોઈએ અને પરમ ધ્યેય સુધી આગળ પહોંચવું જોઈએ.

પરંતુ માનવજીવનમાં લૌકિક વ્યવસાયમાં (કામકાજ કે તેની ખટપટમાં) મોહાધીન માનવને ફરસદ ઓછી મળે છે, તેથી અગર સાચા પ્રેમની ઉણપ હોય છે તેથી મનુષ્યો અધવચ કંટાળી જાય છે. તે માટે તેમને ટૂંકા, મહત્વના અને શીઘ્ર (સત્વર) પહોંચાડનારા તથા ત્વરિત ગતિવાળા ટૂંકા સન્માર્ગની આવશ્યકતા છે. પ્રાચીન સમયમાં પગે ચાલવાનો, બળદગાડીનો, ઘોડાગાડીનો, ઊંટ-હાથી પર સવારીનો માર્ગ હતો તે આજે જીનો થઈ ગયો છે. મોટરોમાં, રેલવેની લોકલ ગાડીઓમાં કે મેઈલ ટ્રેઈનોમાં અને વિમાનોમાં મુસાફરી કરવાના ક્રમે ક્રમે વધુ ઝડપી મુસાફરીના માર્ગો શોધાયા છે, તેમ ધર્મ માર્ગ પણ ઝડપી, ટૂંકો, અથડામણ વિનાનો અને છેક પરમસત્ય પ્રભુ સુધી લઈ જનારો સચોટ માર્ગ હોવો જોઈએ. આ પરમસત્યની કોઈથી ના પડાય તેમ નથી. માટે જ્યાં જીવનચારિત્ર્ય પવિત્ર હોય અને પ્રભુપ્રાપ્તનું પરમધ્યેય કાયમરહું હોય, ત્યાં નવો રાહ લીધો એમ કહી શકાય જ નહિ. કેમ કે ઋષિમુનિઓ દ્વારા ઈશ્વરી અવતારોદ્વારા ધર્મ શૈલીમાં (રીતમાં યા ઢબમાં) સમયે સમયે પરિવર્તનો થતા જ આવ્યા છે. જેમ પ્રભુ શ્રીરામે પોતાના આચરણથી ત્યાગમાર્ગને ઊંચે આણ્યો, ત્યારે લોકોમાં સંસારવ્યવહાર ચલાવવાનો અભાવ થવાથી વધી પડેલા વૈરાગ્યને દબાવવાનો અને નીતિમાનપણે સંસારવ્યવહાર ચલાવવાનો આદર્શ શ્રીકૃષ્ણપ્રભુએ પોતાના જીવનથી રજુ કર્યો છે. આ પ્રમાણે ત્યાગ અને સંસારના વહનનો માર્ગ વારાફરતી ઊંચે આવે છે, પરંતુ સર્વનું ધ્યેય પ્રભુપ્રેમ, સત્ય સદ્વર્તન, સદાચાર, સુનીતિ અને પ્રમાણિકતા છે. તે કોઈથી ફેરવી શકાતું નથી, તેથી જ તેને ધર્મબોધ મનાય છે.

---○---

૧૫

શિષ્ય : શું ઉત્તમ રીતે ધર્મનું આચરણ કરવાથી જ સાધારણ માણસ મહાપુરુષ બને છે ?

ગુરુદેવ : માનવ પ્રભુસર્જિત માયામાં મોહાંધ, લોભાંધ અને વિષયાંધ બન્યો છે. તે માયા અલ્પ આનંદની ખાતર મળેલી હોઈ તેને સર્વદા કાયમ રહેનારી ન માનવા અને તે સુખની પાછળ ગાંડાઘેલા ન બનવામાં જ મનુષ્યત્વ સમાયેલું છે. પરંતુ જ્યારે મનુષ્ય આકાંક્ષાઓના પૂરમાં તણાય છે ત્યારે પોતાના કર્તવ્યનું સર્વભાન ગુમાવી બેસે છે. ભાન ભૂલેલો માનવી આજે નહિ તો સમય આવ્યે વર્ષો પછી પણ અવશ્ય જાગવાનો છે. કદાચ સદ્બોધથી સુધરી ન જાય તો સપ્ત મંદવાડમાં અગર સુખસંપત્તિ જાય ત્યારે અગર મૃત્યુની સમીપ ધકેલાઈ જાય ત્યારે તેને સત્યાસત્યનું સાચું ભાન થાય છે. પણ જ્યારે ઠોકરો ખાઈ સમજે ત્યારે તે ઘણો મોડો પડ્યો હોઈ, સર્વનાશ થઈ ગયો હોય છે.

જગતમાં કોઈ માનવ જન્મસિદ્ધ મહાપુરુષ નથી, પરંતુ જેટલો તે પ્રભુની, સત્યની અને ધર્મની સાંનિધ્યમાં જાય તેટલોજ તે મહાપુરુષ છે. કેટલાક સમજે છે અને માને છે કે :-

અમુક મહાપુરુષથીજ આ ધર્મ ચાલ્યો અને તેમણેજ ચલાવ્યો, દીપાવ્યો અગર અમુક મહાપુરુષે અમુક સિદ્ધાંત પ્રતિપાદિત કર્યો તે માન્યતામાં ભૂલ છે. પણ ખરી રીતે ધર્મ, સત્ય અને સદાચારે તેને મહાપુરુષ બનાવ્યો, દીપાવ્યો અને ઊંચે ચઢાવ્યો હોય છે. તેથી મહાપુરુષથી ધર્મ નહિ પણ ધર્મથી મહાપુરુષ દીપે છે.

પ્રાચીન કાળથી સમયે સમયે અનેક મહાપુરુષો પેદા થયા છે. તે પેદા કરનાર પ્રભુ કરતાં કોઈ મહાન નથી. માટે માનવ જેટલી પ્રભુની દૈવીશક્તિ, આધ્યાત્મિક શક્તિ અને સત્યને જીવનમાં ઉતારે છે (વાણીમાં ઉતારવું સહેલ છે પણ વર્તનમાં ઉતારે છે) તેટલું તેનામાં સત્ય, ધર્મ અને આચરણનું બળ આવે છે. તેથી તેના આચાર, વિચાર, સત્યનિષ્ઠા અને સદ્જ્ઞાનને જનતા ગ્રહણ કરવા યોગ્ય માને છે. જનતા તેના સદ્જ્ઞાનને કે સદ્વિચારોને ગ્રહણ કરે યા ન કરે, તોપણ તે મહાપુરુષમાં દ્રઢ સત્ય શ્રદ્ધાનું જે અગાધ પરિબળ હોય છે તેને કોઈક સમયે, તેની હયાતિમાં અગર તેની હયાતિ બાદ પણ છેવટે શ્રેષ્ઠ માનવું પડે છે.

પ્રાચીન સમયમાં રાજાઓએ પોતાના મત-જકથી કે ધર્માધિ-પણાથી કે કાયદાના અમલથી પોતાના વિચારો બીજામાં ફેલાવ્યા, તે કદી કામિયાબ નીવડ્યા નથી અને ભૂંસાઈ ગયા છે. અર્વાચીન સમયમાં પણ અમુક કાર્ય સારું હોય તો પણ કાયદાથી અગર બળજબરીથી તેનું પાલન કરાવવામાં આવતાં સફળતા મળતી નથી; માત્ર બહારથી અને કાયદાથી પાલન થતું હોય તેમ દેખાય છે. પરંતુ જનતાના હૃદયનું અને આદતોનું પરિવર્તન કરાવવામાં આવે તો સાચા સદ્બોધથી સાચી સફળતા મળે. આ સદ્બોધ અને સદ્જ્ઞાન કાંઈ એક વ્યક્તિનું અમુક વ્યક્તિઓનું નથી, પરંતુ જે વ્યક્તિઓના જીવનમાં ધર્મ અને સત્ય ઉતર્યા હોય તેમના જીવનનુંજ પ્રતિબિંબ અન્યના જીવનમાં પડે છે. ત્યારે જેમ ચાર સારા માણસોની ટોળીમાં ચોર હોય તે પણ ચોરી કરવી ખરાબ કામ છે એમ કહે છે, છતાં પોતે ચોરી કરે છે; તેમ કેટલાક વ્યસની અને અસંયમી માણસો સદ્બોધ આપે છે, પરંતુ તેમના વચન-વર્તન વચ્ચે મહાન અંતર હોવાથી તથા વચન અને વર્તન એક સરખાં ન હોવાથી જનતા તેમને દાંભિક તરીકે ઓળખી જાય છે. કોઈપણ મહાપુરુષ પોતાના પ્રભાવથી ધર્મ ચલાવી શક્તો કે સ્થાપિ શક્તો નથી કે પોતાના વિચારો અન્યના હૃદયમાં ઉતારી શક્તો નથી. ઘેલી દુનિયા જે પ્રભુનો થોડો પણ ભક્ત થયો હોય તેની પાછળ દોડે છે, તેને પૂજે છે અને તેની પાસેથી કાંઈક મળવાની આશા રાખી ફુલહાર ચઢાવી પગે લાગે છે. પરંતુ તે દુનિયા જાણતી નથી કે :- મહાપુરુષ થનાર વ્યક્તિની કાંઈ કિંમત નથી પણ તે મહાપુરુષમાં જેટલાં સત્ય, સદ્વિચાર અને ધર્મ ઉતર્યા હોય અને તેના પાલનથી જેટલો તે સત્યરૂપ પ્રભુ તરફ ગયો હોય તેટલો તે સત્ય, ધર્મ અને પ્રભુની કૃપાના પરિબળથી મહાપુરુષ બન્યો હોય

છે. કોઈ મહાપુરુષ પોતાના પરિબળથી સત્યને, ધર્મને, પ્રભુને અને સદ્વિચારને આગળ લાવી શકતો નથી પણ સત્ય, ધર્મ, સદ્વિચાર, સદાચાર અને પ્રભુ તે વ્યક્તિને એટલે તે મહાપુરુષને આગળ લાવે છે. તે સિદ્ધાંત ભૂલી જે વધારે દોટ મૂકે છે તે પટકાઈ પડે છે.

---○---

૧૬

શિષ્ય : પ્રાચીન સમયમાં ધર્મનો અર્થ શું કરવામાં આવતો હતો ? શું અર્વાચીન વિદ્વાનો ધર્મનો અર્થ ફેરવવા કોશિશ (પ્રયત્ન) કરી રહ્યા છે ?

ગુરુદેવ : સંસાર અને મનુષ્યનું સર્જનજ કોઈ એવા પ્રકારનું છે કે જેની ચાલ અને જેના ખેલ અનેક પ્રકારે બદલાયા કરે છે. વિશ્વ એક સ્થિતિમાં હતું નહિ, રહેતું નથી અને રહેવાનું નથી. જે જે વખતે જેવી જેવી બુદ્ધિવાળા અને સારા-ખોટા જન્મ સિદ્ધ સ્વભાવવાળા મનુષ્યો આવે છે અને પોતાને પ્રિય હોય તેવા કાયદા કરી પ્રજાને સારા યા ખોટા માર્ગે લઈ જાય છે.

પરંતુ પ્રાચીન સમયમાં પ્રજાને ગર્તમાં પડવાનો સમય એટલા જ માટે ન હતો કે તે વખતે વેદો, ઉપનિષદો અને શાસ્ત્રો કહે તેને જ “ધર્મ” મનાતો હતો અને તે પ્રમાણે પ્રજાના જીવનનું ઘડતર થતું હતું. ત્યારે અત્યારે વેદો, ઉપનિષદો કે શાસ્ત્રોનું ઊંડું જ્ઞાન નહિ ધરાવનારા અને લોકોમાં પોતાની વિદ્વતા બતાવવા પુસ્તકોમાંથી થોડું ગોખી રાખી દંભભર્યા ભાષણો કરનારા; ધર્મ, ચારિત્ર્ય અને ત્યાગનો છાંયડો પણ નહિ લેનારા મનુષ્યો ધર્મશાસ્ત્રોને ફેરવી અને સ્વાનુકુળ શાસ્ત્રો રચી આર્યપ્રજાનું નૂતન ઘડતર ઘડી રહ્યા છે. તેથી આર્યત્વ, ચારિત્ર્ય અને ધાર્મિકતાનો લોપ થઈ રહ્યો છે અને તેના જે કાંઈ અંશો રહ્યા હશે તેનો પણ જડમૂળથી શિરચ્છેદ કરવા અનેક પ્રયત્ન થઈ રહ્યા છે.

મહારાજશ્રી વલ્લભરામે “વિજ્ઞાન વલ્લભ”માં આ બાબત પર લખ્યું છે કે :-

મનહર છંદ

વિદ્વાનોએ વાંકુ વાળ્યું, ધર્મનું બીજ બાળ્યું;
ભાવ્યું ભરમાવવાનું, તેમના જ મુખથી.
વ્યાકરણોની વડાઈઓ, લડવાની લડાઈઓ;
બોલવાની બડાઈઓ, લક્ષ્મીની ભૂખથી.
ભોળીયાને ભમાવાનું, આપને તો કમાવાનું;
પોતાનું કલ્યાણ કેમ, જાણ્યું નહિ સુખથી.
ભણ્યા તો સમજ્યા નહિ, સમજ્યા તો શ્રદ્ધા નહિ;
તે વિદ્વાનો વદે “વ્યાસ” શું છોડાવે દુઃખથી.

૮

ચેતવણી - નવેમ્બર - ૨૦૧૪

વિદ્વાનોની વઢવાડ્યું, જેવી ઘોળે દા'ડે ધાડ્યું;
 શાસ્ત્રાર્થોમાં શબ્દો ફેંદી, તત્ત્વ કોણે કાડીયું.
 ઈદ ધાતુ વિદ ધાતુ, વ્યાકરણો ને વિભક્તિઓ;
 વળગાડી શબ્દો ચૂંથ્યા, મહત્ત્વ દેખાડીયું.
 કાં તો ભણી બ્રહ્મ થયા, પરોક્ષ પ્રભુ ન જાણ્યો;
 ધર્મ, કર્મ, ભાગવત, સર્વ જૂઠું પાડ્યું.
 વેદાંતના મૂળ શબ્દો, તેમાં શું કર્તાની ખામી;
 રહી હશે તેથી તેણે, વ્યાકરણ વળગાડીયું.

ઈંદ્રવિજય છંદ

સાચા સુથારનું સાલવેલું સાલ, વાંસલાડૂપી વ્યાકરણે જ છોલે;
 ધાતુ-વિભક્તિડૂપી કરી ફાયર, કુટી ઘાલ્યું સાલ ગુમાર ગોલે.
 તેમકળિના કારીગર વિદ્વાન, ખેંચી બેસાડીને બડાઈ બોલે;
 વેદનો કર્તા તે ન્હોતો શું વિદ્વાન, ન સમજેલો શું મૂરખ તોલે.

---○---

હાલની પ્રજાના કુદરતના અનેક કોપોથી ભીંસાઈ રિબાઈ રહી છે. કોઈ જગ્યાએ દુષ્કાળ છે, તો કોઈ જગ્યાએ અતિવૃષ્ટિ છે. આ બધાનું કારણ સમજી ગણાતા સમાજને કેમ સજાતું નથી? કૃત્રિમ વરસાદ લાવવા યાંત્રિક સાધનોનો ઉપયોગ કરવાના પ્રયત્નો થઈ રહ્યાં છે. ભલે તેમ થાય અને ગમે તેરીતે પ્રજા દુઃખોમાંથી બચે તે ઈષ્ટ છે. પરંતુ કુદરતનો નિયમ છે કે મનુષ્ય ધારે છે કાંઈ અને થાય છે કાંઈ; કેમકે દાંભિક અગર પાપાત્માઓની ઈચ્છાશક્તિઓમાં કોઈ પ્રબળ તત્ત્વ હોતું નથી, તેમજ તેમાં ઈશ્વરનો સાથ કે હાથ હોતાં નથી. ફક્ત પુણ્યાત્માઓની ઈચ્છાશક્તિમાં કાંઈક આધ્યાત્મિક બળ રહેલું રહેલું હોય છે. પરંતુ જે દુનિયામાં પુણ્ય અને ધર્મનોજ વિનાશ થઈ રહ્યો હોય, જે દુનિયાને ધર્મની અને પ્રભુની જરૂર જણાતી ન હોય પરંતુ માત્ર ધનની, સત્તાની, મોજશોખની અને ઈંદ્રિયાદિ સુખોનીજ તમન્ના હોય ત્યાં ક્યો પુણ્યશાળી મહાપુરૂષ ધર્મનિષ્ઠ પુરૂષ રહી શકે અને તે દુનિયા માટે ક્યો પુણ્યશાળી મહાપુરૂષ પ્રભુને સ્તુતિ કરે?

પાંચ હજાર વર્ષ પૂર્વે ઈશ્વરાવતાર શ્રીકૃષ્ણપ્રભુએ ભગવદ્ગીતામાં અર્જુનને બોધ આપ્યો છે કે :- “યતો ધર્મસ્તતો જયઃ” એટલે કે જ્યાં ધર્મ છે ત્યાં જ જય છે. તે સૂત્રને આજની દુનિયાએ ફેરવી નાંખ્યું છે. કેટલાક કહે છે કે અત્યારના સમયમાં જે થયું છે, થાય છે અને થવાનું છે તે બધું ધર્મમય છે. પરંતુ ધર્મ કોઈના હૈયે વસ્યો નથી. ધર્મ કદાપિ ભયમાં

હોતોજ નથી, ધર્મને ભય સંભવે જ નહિ. પરંતુ જેણે ધર્મનો ત્યાગ કર્યો છે, તેમને પ્રથમ તો આત્માનો, બીજો દાંભિક વર્તનનો અને ત્રીજો કરેલાં કાળાં કર્મોનો ભય સતાવ્યા કરે છે. તેથી તેઓ આત્મદ્રોહ, ધર્મદ્રોહ અને પ્રભુદ્રોહ કરે છે.

૧૭

શિષ્ય : સ્વધર્મનો સાધારણ અર્થ શું થાય છે ? પરધર્મની સારી વસ્તુઓ ગ્રહણ કરવી કે કેમ, તે જણાવો.

ગુરુદેવ : કોઈપણ પ્રકારના ભય વિનાનો ઉત્તમમાર્ગ વેદવિહીત (વેદે ફરમાવેલ) “સ્વધર્મ” છે. મનુષ્યો સ્વેચ્છાનુસાર મનસ્વીપણે માને યા ગોઠવે તે સ્વધર્મ નથી. પરંતુ ભગવદ્ ગીતાના વચન મુજબ શાસ્ત્રોએ જેને માન્યો હોય, બતાવ્યો હોય તેજ “સ્વધર્મ” છે.

પરધર્મોમાં જો ઊંચ વસ્તુ હોય તે ગ્રહણ કરવી તે મનુષ્ય માત્રનો ધર્મ છે, પરંતુ પરધર્મની કે પરાયાની વસ્તુઓ ગ્રહણ કરીને સ્વધર્મ ત્યજી દેવો તે અજ્ઞાનતા છે. ડાહ્યા મનુષ્યે કદાપિ કોઈપણ અવસ્થામાં પોતાના ધર્મનો ત્યાગ ન કરવો. શ્રીકૃષ્ણ પ્રભુએ ભગવદ્ગીતામાં અધ્યાય - ૩ શ્લોક ૩૫માં જણાવ્યું છે કે :-

શ્રેયાન્સ્વધર્મો વિગુણઃ પરધર્માત્સ્વનુષ્ટિતાત્ ।

સ્વધર્મે નિધન શ્રેયઃ પરધર્મો ભયાવહઃ ॥

ઉત્તમ રીતે આચરણ કરવામાં આવતા અન્યના ધર્મ કરતાં પોતાનો ધર્મ જો ગુણરહિત હોય તોપણ તે અતિ ઉત્તમ છે. પોતાના ધર્મમાં મૃત્યુ પામવું તે કલ્યાણકારક છે પણ અન્યનો ધર્મ ભય દેનારો છે. આ બાહ્ય અર્થ કરતાં તેનું ગુપ્ત રહસ્ય એ છે કે :- મનુષ્યે પોતાનો જ ધર્મ પાલન કરવો, એ શબ્દમાં પોતાનો ધર્મ કોને કહેવો, તે મહત્વનો પ્રશ્ન છે. કેટલાક લોકો પોતેજ જાતમાં હિંદુ, મુસ્લિમ, ક્રિશ્ચિઅન, પારસી, યહુદી આદિ જે જાતિમાં જન્મ્યા હોય તે જાતિ જે ધર્મ પાળતી હોય તેને “સ્વધર્મ” કહે છે, અને તેઓ કહે છે કે :- અમારા બાપદાદા જે ધર્મ પાળતા આવ્યા છે તે ધર્મજ અમારે પાળવો જોઈએ, બીજો પાળવો જોઈએ નહિ. પરંતુ ઊંડી દ્રષ્ટિએ દરેક ધર્મોના મૂળમાં જોવામાં આવે તો સમજાય કે :- તે ધર્મ સ્થાપિત થયાને કેટલા વરસો થયા ? પ્રચલિત કોઈ ધર્મને સ્થાપિત થયાને વધુમાં વધુ ૨૫૦૦ થી ૩૦૦૦ વરસો સુધીનો સમય છે. અર્થાત્ અગ્રગણ્ય (ગણતરીમાં પહેલા) ગણાતા ધર્મો કલિયુગના સમયમાંજ સ્થાપિત થયેલા છે.

(વધુ આવતાં અંકે)

૨૦૧૫ના વર્ષ માટે ચેતવણી લવાજમ ભરવા બાબતે સૂચના

આથી ચેતવણી માસિકના દરેક ગ્રાહક ભાઈ-બહેનોને જણાવવામાં આવે છે કે ચેતવણી માસિક ૨૦૧૫ના વર્ષ માટેનું લવાજમ લેવાનું ચાલુ હોવાથી દરેક ગ્રાહક ભાઈ-બહેનોએ પોતાનું લવાજમ નિયુક્ત પ્રતિનિધિઓને ત્યાં સમયસર ભરાવી દેવું.

(લવાજમ ભરવાની છેલ્લી તા. ૩૧-૧૨-૨૦૧૪ છે,
ત્યારબાદ લવાજમ સ્વીકારવામાં આવશે નહીં.)

લવાજમ મનીઓર્ડરથી મોકલવાનું એડ્રેસ :-

ચેતવણી કાર્યાલય, શ્રીવલ્લભવાડી, રામબાગ, મણીનગર, અમદાવાદ-૮.

વાર્ષિક લવાજમ રૂ. ૬૦/- તથા આજીવન લવાજમ રૂ. ૧૫૦૦/-

લવાજમ સ્વીકારવા અંગે નિયુક્ત કરેલ પ્રતિનિધિઓ :-

(૧) શ્રી ઝુંકારેશ્વર મંદિર,
ઠે. શ્રી વલ્લભવાડી,
રામબાગ, મણીનગર, અમદાવાદ-૮.	(૧૦) શ્રી છત્રકુમાર વલ્લભભાઈ મહેતા
ઠે. મોટીનેહર પાસે, મુ.પો. વાંસકુર્ણ,
વાયા-કરચેલિયા, તા. મહુવા, જી. સુરત.
(૨) વલ્લભમાનવોદ્ધારક મંડળ
વલ્લભાશ્રમ, મુ.પો. અનાવલ,
તા. મહુવા, જી. સુરત.	(૧૧) શ્રી છીતુભાઈ ખુશાલભાઈ પટેલ
ઠે. રામબાગ સોસાયટી, અસ્તાન રોડ,
મુ.પો. બારડોલી, જી. સુરત.
(૩) શ્રી ઉત્તમભાઈ જેસીંગભાઈ પટેલ
મુ.પો. ખટાણા, વાયા-આંબાતલાટ,
તા. ધરમપુર, જી. વલસાડ.	(૧૨) શ્રી હરીશભાઈ મગનભાઈ પટેલ
મુ.પો. અટગામ, તા. જી. વલસાડ.
(૪) શ્રી બાબુભાઈ ઉક્કડભાઈ નાયક
ઠે. પટેલ ફળિયું, મુ.પો. આછવણી,
તા. ચીખલી, જી. નવસારી.	(૧૩) શ્રી પ્રતાપભાઈ કુંવરભાઈ રાજપુત
ઠે. વજીરફળિયા, નવી પોસ્ટની સામે,
મુ.પો. માંડવી, તા. માંડવી, જી. સુરત.
(૫) શ્રી મગનભાઈ આર. કાંહડોળિયા
પ્રાથમિક શાળા, મુ.પો. શામગહાન,
તા. આહવા, જી. ડાંગ.	(૧૪) શ્રી પ્રેમાભાઈ એમ. પટેલ
સેક્ટર-૭, બ્લોક નં. ૧૨૦/૨,
ચૌધરી સ્કૂલની સામે, ગાંધીનગર.
(૬) શ્રી ઈશ્વરભાઈ સુરજીભાઈ વસાવા
ઠે. પરોઠા હાઉસની બાજુમાં,
મુ.પો. સોનગઢ, જી. સુરત.	(૧૫) શ્રી ધનસુખભાઈ રામભાઈ પટેલ
ઠે. કૃષ્ણકુંજ સોસાયટી, કચેરીની પાછળ,
તા. વાંસદા, જી. વલસાડ.
(૭) શ્રી ભુપેન્દ્રસિંહ જશુભાઈ સોલંકી
મુ.પો. નરોલી, તા. સેલવાસ,
જી. દાદરાનગર હવેલી.	(૧૬) પ્રમોદભાઈ નાનુભાઈ પટેલ
ગુજરાતી શાળાની સામે, મુ.પો. પરીયા
તા. પાટડી, જી. વલસાડ વાયા ઉદવાડા
(૮) શ્રી કંચનભાઈ મંછુભાઈ પ્રજાપતિ
ઠે. પ્રજાપતિ મહોલ્લો, મુ.પો. મોટીવેડ,
તા. ચોર્યાસી, જી. સુરત, વાયા કતારગામ.	(૧૭) રમેશભાઈ રસમાભાઈ ચૌધરી
મુ.પો. વ્યારા, તા. વ્યારા.
(૯) શ્રી અરવિંદભાઈ સી. લાડ
એ-૮, દેવ્યાની એપાર્ટમેન્ટ
(એમ.જી રોડ) બોરીવલ્લી પૂર્વ, મુંબઈ-૬૬.	(૧૮) જગુભાઈ છગનભાઈ આહીર
મુ.પો. નાની દેવસર, તા. ગણદેવી,
જી. નવસારી.

મન એવ મનુષ્યાણાં કારણં બંધમોક્ષાયોઃ ।

બલ્ધાય વિષયાસક્તં મુક્ત્યૈ નિર્વિષયં સ્મૃતામ્ ॥

મનુષ્યનું મન જ માયાનું બંધન અને મોક્ષનું કારણ છે, જ્યારે મન વિષયોમાં આસક્ત બને છે ત્યારે બંધનનું કારણ બને છે અને જ્યારે મન વિષયરહિત બને છે ત્યારે બંધનનું કારણ બને છે.

જેમ મૂર્ખ ઘોડેસ્વારના ઉપર ઘોડો ચઢી બેસતાં સવારી કરનારનું મોત થાય છે, તેમ જો મન વશ કરનાર ઉપર મન પોતેજ ચઢી બેસે તો તે બંધનનું કારણ બને છે. પરંતુ બાહોશ સવાર જેમ લગામ વડે અશ્વને કબજે રાખીને તેને ધારે તેમ ચલાવે છે, તેમ આત્માની સંયમી સદ્બુદ્ધિ પ્રમાણે જો મન ચાલે તો તે તમામ બંધનોને છેદનાર, માયામોહ ત્યજાવનાર અને મોક્ષ આપનાર બનતાં મોક્ષનું કારણ બને છે. મન વશ થતાં આત્મસ્વરૂપને પામવું તે લેશમાત્ર દુર્લભ નથી.

વર્ષ-૧૦, અંક-૧૧, સંવત ૨૦૭૧ માગશર સુદ-૫/૬, ગુરુવાર ૨૭-૧૧-૨૦૧૪

માલિક, મુદ્રક/પ્રકાશક અને તંત્રી

: જયવર્ધન રમુજીલાલ વ્યાસ

વલ્લભવાડી રામબાગ, મણીનગર, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૮.

દ્વારા તા. ૨૭-૧૧-૨૦૧૪ના રોજ પ્રસિધ્ધ કર્યું.

ચેતવણી કાર્યાલય

: વલ્લભવાડી, રામબાગ, મણીનગર, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૮.

મુદ્રણ સ્થળ

: ભવાની ઓફસેટ, ૩/૨૦, કેલાસ એસ્ટેટ, ઓઢવ, અમદાવાદ-૩૮૨૪૧૫.